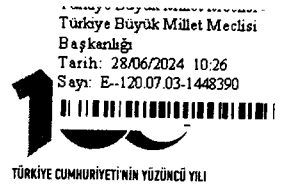

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/9237 SK 101
7/9330 SK 103

ACELE

Sayı : E-72079556-610-11900924
Konu : Soru Önergeleri (7/9237-7/9330)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 09.02.2024 tarihli ve 1376956 sayılı yazınız.
b) 13.02.2024 tarihli ve 1378076 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan ve Bakanlığımıza yöneltilen 7/9237 ve 7/9330 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/9237- 7/9330 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bakanlığımızın kadına yönelik şiddetle mücadelede kurumsal hizmetleri; Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM'ler), Kadın Konukevleri ve Sosyal Hizmet Merkezleri Şiddetle Mücadele İrtibat Noktaları aracılığıyla sunulmaktadır. Kuruluşlarımızın deprem sonrasında kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmekle birlikte, deprem bölgesinde bulunan kuruluşların ihtiyaçları ve mevcut durumları hakkında bilgi alınması amacıyla çevrim içi gruplar oluşturulmuş, anlık bilgi edinilmiştir.

Deprem sonrasında şiddet mağdurlarına yönelik Bakanlığımızın ve ilgili kurum ve kuruluşların sunduğu hizmetler hakkında bilgilendirme gerçekleştirilmiş ve mağdurun durumuna uygun olarak 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında önleyici ve koruyucu tedbirlere ilişkin gerekli iş ve işlemler yürütülmüştür.

Deprem bölgesinde ŞÖNİM'ler gizlilik kararı olanlara ve elektronik kelepçe kararı alınan vatandaşlarımıza ulaşarak durumlarını birebir takip etmiştir. Elektronik Kelepçe uygulaması ve gizlilik kararı uygulama süreci ilişkin kuruluşlarımızdan hizmet alan kadınların can güvenliğinin devamlılığının sağlanması adına Emniyet Genel Müdürlüğü ile iş birliği içinde takip edilmiştir.

Gizlilik kararı, teknik yöntemlerle takip kararı bulunan ve ŞÖNİM hizmetlerinin devamlılığının sağlanması konusunda hizmet alanlara yönelik çözüm önerileri kapsamında AFAD, Bakanlığımız Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü, Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, İç Denetim Başkanlığı, 81 İl Valiliği, 81 İl Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı resmi yazıyla bilgilendirilmiştir.

Ayrıca kadınlarımızın ve çocuklarımızın taciz ve istismardan korunması için ilgili birimlerimizle iş birliği içerisinde bilinçlendirici ve bilgilendirici çalışmalar yürütülmüştür.

IPA-II (AB Başkanlığı Katılım Öncesi Yardım Aracı 2014-2020) kapsamında oluşan fonun deprem bölgesinde şiddetle mücadele çalışmalarında değerlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinasyonu ve UN Women iş birliğiyle "Depremden Etkilenen Bölgede Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi" proje teklifi hazırlanmıştır. Proje ile deprem bölgesi ve bu bölgeden yoğun göç alan illerde 6 kadın konukevi (Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, İzmir, Konya ve Kocaeli) inşaatı ve tefrişi ile depremden etkilenen bölgelerde önleyici/koruyucu hizmetlerin kalitesinin artırılması amacıyla eğitim ve kapasite geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

22-24 Mart 2023 tarihlerinde öncelikle 11 deprem ilinden başlamak üzere 81 ilin ŞÖNİM ve kadın konukevi personeline yönelik yaklaşık 500 kişinin katılım sağladığı Psikolojik İlk Yardım eğitimi gerçekleştirilmiştir.

10-12 Nisan 2023 tarihlerinde ŞÖNİM ve kadın konukevi meslek elemanlarına yönelik yaklaşık 100 kişinin katılım sağladığı Çözüm Odaklı Terapi eğitimi gerçekleştirilmiştir.

UNFPA iş birliğinde kadına yönelik şiddetin önlenmesi konularında bir eğitim programı hazırlanmıştır. Bakanlığımız, Ankara İl Müdürlüğü, ŞÖNİM, Kadın Konukevi ve Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlerine yönelik kapasite geliştirme eğitimi; Afet ve Acil Durumlarda Kadına Yönelik Şiddet Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Haklarında önleyici tedbir kararı alınmış olan şiddet uygulayanlara yönelik olarak Aile İçi Şiddetle Mücadele Seminer Programının düzenli olarak uygulanması ve bu programın uygulayıcı sayısını artırmak amacıyla Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Psikoloji Bölümü iş birliği ile personele "Aile İçi Şiddetle Mücadele Semineri Uygulayıcı Eğitimi" verilmiştir.

Eğitime deprem illerindeki İl M¼d¼rl¼đ¼ Kadın Hizmetleri, ŞÖNİM, Kadın Konukevi ve Sosyal Hizmet Merkezi İrtibat Noktası personeli katılım sağlamıştır.

Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının g¼vence altına alınmasını amaçlamakta, t¼m risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek ¼zere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğın ¼st¼n yararı ilkesi çerçevesinde y¼r¼tmektedir.

Çocuklara y¼nelik t¼m hizmetler ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği içinde gerçekteştirilmektedir.

Bakanlığımızca deprem b¼lgesinde, enkaz altından çıkarılmış yakınlarına ulaşılamayan kimliksiz ve/veya kendini ifade edemeyen ve refakatçisi olmayan veya yakını vefat ettiği tespit edilen çocuklara ilişkin g¼ncel bilgiler deprem s¼recinde kamuoyunu doğru bilgilendirmek adına Bakanlığımız resmi sosyal medya hesaplarından şeffaf bir şekilde d¼zenli olarak paylaşılmıştır.

Bakanlığımızca deprem felaketi nedeniyle ailesinden ayrı d¼řm¼ř/refakatçisi olmayan 1.912 çocuk Aile Bilgi Sistemi Afet Y¼netim Çocuk Mod¼l¼'nde kayıt altına alınmıştır.

Bakanlığımızca deprem b¼lgesinde, enkaz altından çıkarılmış yakınlarına ulaşılamayan kimliksiz ve/veya kendini ifade edemeyen ve hastanelerde tedavisi devam eden çocuklar s¼reçte yakından takip edilmiş, tedavisi tamamlanan çocuklar Bakanlığımız çocuk bakım kuruluşlarında korunma ve bakım altına alınmıştır.

Kuruluşlarımıza alınan çocuklarımızın öncelikle ailesi/yakınlarına ulaşılmasına y¼nelik çalışmalarımız titizlikle y¼r¼t¼lerek çocuklar ailelerine teslim edilmiştir.

Bakanlığımız ile TÜBİTAK arasında yapılan iş birliği neticesinde TÜBİTAK tarafından geliştirilen “Dering¼r¼” y¼z tanıma programı kullanılmıştır.

Yapılan DNA eşleşmeleri ve kimlik kontrol¼, kimliklendirme ve mesleki çalışmalar sonucunda 1.877 çocuk ailesine/aile yakınlarına teslim edilmiştir. 7 çocuğumuz da aile odaklı hizmetlerden faydalandırılmıştır. 11 çocuğumuz bakım ve koruma altındadır. Çocuklar, yaş ve cinsiyet durumlarına uygun Bakanlığımıza bağlı çocuk bakım kuruluşlarında bakılmakta ve korunmaktadır. Kayıtlarımızda olan 17 çocuğumuz vefat etmiştir. Bakanlığımızca korunma altına alınan çocuklardan kimliği belirlenemeyen çocuğumuz bulunmamaktadır.

5395 sayılı Kanun kapsamında olduğu tespit edilen çocuklar Bakanlığımızca korunma ve bakım altına alınarak kuruluş bakımı hizmeti veya yakın çevre/akraba koruyucu aile hizmetinden faydalandırılmıştır. Bakanlığımız hizmet modellerinden faydalandırılan çocukların izleme ve takipleri ilgili mevzuat çerçevesinde yapılmaktadır.

Yakınlarına ulaşılamayan kimliksiz ve/veya kendini ifade edemeyen çocuklar hiçbir şekilde 3.şahıs, kurum, dernek, vakıf vb. yerlere yerleştirilmemektedir.

Depremden etkilenen çocukların risk ve ihtiyaçlarının belirlenmesi için Çocuklar G¼vende Ekipleri ve öks¼z ve yetim hizmet birimleri aracılığıyla izleme ve takip çalışmaları yapılmaktadır.

Ayrıca, Çocuklar G¼vende Ekipleri aracılığıyla izleme ve takip çalışmaları kapsamında depremden etkilenen çocuklara y¼nelik hane ziyareti gerçekteştirilmiş olup ihtiyaçları doğrultusunda gerekli sosyal hizmet m¼dahalelerinde bulunulmuştur.

Kayıp olduğu ř¼phesi olan çocuklarla ilgili Bakanlığımıza gelen ihbarlar Emniyet Genel M¼d¼rl¼đ¼ ve Jandarma Genel Komutanlığı'na y¼nlendirilmiřtir. Kayıp ř¼phesi olan çocuklarla ilgili işlemler 2559 sayılı Kanun kapsamında Emniyet Genel M¼d¼rl¼đ¼nce y¼r¼t¼lmektedir.

Diğer taraftan deprem afetinin ardından, Bakanlığımız b¼nyesinde engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın ihtiyaç ve sorunlarının ç¼z¼m¼ne y¼nelik kriz masası oluşturulmuştur.

Kriz masası tarafından depremin ilk olduğu andan itibaren öncelikli olarak deprem bölgesindeki engelli ve yaşı vatandaşlarımıza yatılı bakım hizmeti sunulan kuruluşlarımız ile iletişime geçilmiş olup deprem nedeniyle kuruluşlarımızda vefat eden veya yaralanan engelli ve yaşıımızın olmadığı bilgisi alınmıştır.

Deprem nedeniyle hastanelerde tedavi gören vatandaşlarımız ziyaret edilerek sosyal inceleme yapılmış olup inceleme sonucunda ihtiyaçları doğrultusunda engelli ve yaşı vatandaşlarımızın uygun sosyal hizmet modellerinden (evde bakım yardımı, kuruluş bakımı, barınma, sosyal yardım vb.) faydalandırılması sağlanmıştır.

Bakanlığımız koordinasyonunda; Bakanlığımızda görevli işaret dili tercümanları ile farklı sivil toplum kuruluşları ve bireysel gönüllü işaret dili tercümanlarından oluşan 120 kişilik ekip, depremden etkilenen işitme engelli bireylerle daha hızlı iletişim kurmak, ihtiyaçlarını karşılamak üzere sahada çalışmalara katılmıştır. Bu kapsamda; işitme engelli bireyler tahliye edilerek farklı şehirlerdeki otel ve Kredi Yurtlar Kurumuna (KYK) bağlı yurtlara yerleştirilmiştir.

Afetin yaşandığı ilk günden itibaren depremden etkilenen işitme engelli bireye taleplerini karşılamak, farklı kurum ve kuruluşlarla iletişimlerini sağlamak üzere tercümanlık hizmeti verilmiştir.

Depremden etkilenen engelli ve yaşı vatandaşlarımızın ihtiyaçları, sivil toplum kuruluşları ya da kendileri tarafından Bakanlığımızca kurulan 'Engelli ve Yaşı Vatandaşlar için Deprem Destek Hattı'na iletilerek hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur. Whatsapp hattı üzerinden gıda, tahliye, kurum bakımına alınma, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb. talepleri alınmış olup bu taleplerin ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliğinde karşılanmıştır

Diğer yandan Bakanlığımız ve UNDP iş birliğinde yürütölen proje ile deprem bölgesinde konteyner kentlerde ailesiyle birlikte yaşamını sürdüren, bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşı vatandaşlarımızın bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, kendilerine ve ailelerine psikososyal destek verilmesi amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta belirlenen konteyner kentlere erişilebilir ıslak zeminleri (wc, banyo) olan, geniş, tam donanımlı, 6 yatak kapasiteli Bakım ve Rehabilitasyon Üniteleri kurulmuş olup engelli ve yaşı bireylere gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmaktadır.

Her bir bakım ve rehabilitasyon ünitesinde proje kapsamında istihdam edilen 6 bakım personeli, 1 psikolog, 1 hemşire ve 1 fizyoterapist tarafından bakıma ihtiyaç duyan engelli ve yaşı vatandaşlara gerek gündüzlü hizmet veren ünitelerde gerekse yaşamını sürdürdükleri konteynerlerde ziyaret edilmek suretiyle ihtiyaç duydukları bakım ve rehabilitasyon hizmeti, kendilerine ve ailelerine rehberlik, danışmanlık ve psikososyal destek hizmetleri sunulmaktadır.

Ayrıca, proje kapsamında engelli ve yaşı bireylerin ihtiyaç duyduğu kişisel bakım malzemeleri ile bağımsız yaşamları için destek teknolojileri (yürüteç, koltuk değneğı, beyaz baston, tekerlekli sandalye, işitme cihazı vb.) sağlanmaktadır.

65+ Yaş Yaşı Hakları Derneğı ile yürütölen iş birliğ i faaliyetleri kapsamında; Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerimizdeki konteyner kentlere, her ilimize 6'şar adet olmak üzere toplam 60 adet engelli ve yaşı bireylerin kullanımına uygun tuvalet ve banyo kurulumu gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız ile Down Sendromu Federasyonu iş birliğinde özel gereksinimi (down sendromu, otizm spektrum bozukluğu, serebral palsy, zihinsel engelli vb.) olan çocuk ve gençlerin ailelerinin rahatlatılması, bu bireylere gün içerisinde nitelikli eğitim ve becerilerine uygun çeşitlendirilmiş olanaklar sunulması, bu sayede depremden etkilenen ailelerin desteklenmesini

amaçlayan “Melek Yüzler Mola Evleri” Projesi kapsamında Malatya, Adıyaman, Elazığ, Gaziantep, Şanlıurfa illerinde 6 Mola Evi açılmıştır.

Deprem bölgesinde kurulan çadır kent ve konteyner kentlerde, KYK’ya bağlı yurtlarda ve otellerde kalan ya da hastanelerde tedavisi tamamlanarak taburcu olan veya taburcu olacak engelli ve yaşlı vatandaşlarımızdan profesyonel bakıma ihtiyacı olanların tespit edilmesi amacıyla ekiplerimiz sahada çalışmalarını gerçekleştirmiş; korunma ve bakıma ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımız farklı illerde bulunan yatılı bakım kuruluşlarımıza yerleştirilmiştir.

Diğer taraftan Bakanlığımız; Türkiye Afet Müdahale Planı ile Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda afetlerde Psikososyal Destek Çalışma Grubunun koordinasyonundan sorumlu ana çözüm ortağı olarak görevlendirilmiştir.

Bu kapsamda 6 Şubat 2023 tarihinden itibaren afetten etkilenen vatandaşlarımıza aralıksız psikolojik ilk yardım hizmeti ve psikososyal destek hizmeti sunulmaktadır. Bu hizmetler esnasında riskli durumdaki kadınların tespiti halinde Bakanlığımızın hizmet modellerine gerekli yönlendirme ve ileri psikolojik destek hizmeti sunulmaktadır.

Saha çalışmasında Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Türk Kızılayı gibi psikososyal destek çalışma grubunun destek çözüm ortağı kuruluşlarının yanı sıra, gönüllü sivil toplum kuruluşu psikososyal destek ekipleri ile Bakanlığımızın gözetiminde çalışılmaktadır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Bakanlığımız görev ve faaliyet alanında olmadığından değerlendirilememiştir.